

INFOLIST O KAMBODŽI

Kambodža v současnosti patří mezi země, které jsou v podstatě závislé na výrobě oděvů pro západní trh. Produkce oděvů v zemi se díky fenoménu outsourcingu (v tomto kontextu převedení výroby i odpovědnosti za ni na dodavatelské továrny v tzv. rozvojových zemích), který se v oděvním průmyslu dynamicky rozvíjel od roku 1990, postupně stala nejpodstatnější částí ekonomiky. V roce 2012 činil export oděvů ze země 95 % veškerého exportu v celkové hodnotě téměř 3,4 miliardy EUR.

Oděvní průmysl je v zemi koncentrován především v hlavním městě Phnom Penhu a v jeho blízkém okolí. Jenom velmi malé množství oděvních továren se nachází v dalších regionech. Zaměstnanci továren přicházejí za prací do hlavního města především z rurálních oblastí země a jejich převážnou částí jsou ženy, které pracují ve zcela nevyhovujících podmínkách. Při výrobě oděvů běžně dochází k porušování lidských práv.

NEJVĚTŠÍ PROBLÉMY ZAMĚSTNANCŮ

Extrémně nízké mzdy

Mzdy nepokryjí zaměstnancům továren ani jejich základní potřeby. Současná výše minimální mzdy je na úrovni 25 % mzdy důstojné (living wage – při výpočtu se využívá metodika Asia Floor Wage Alliance)

Extrémně dlouhé přesčas

Pracovní týden, který přesahuje 70 hodin, je běžný. Aby se zaměstnanci továren alespoň přiblížili možnosti zajistit si základní potřeby, jsou nuceni pracovat dlouhé hodiny přesčas.

Přibližně pouze v 5 % kambodžských továren v tomto smyslu nedochází k porušování pracovních standardů a zaměstnanci nemusí přijímat práci přesčas.

Krátkodobé smlouvy

Stále více se rozšiřující krátkodobé smlouvy slouží jako hrozba. Pokud chtějí zaměstnanci prodloužit smlouvu, musí přistoupit například na zmiňované přesčasy. Dále se díky krátkodobým smlouvám daří zaměstnavatelům obcházet právo na sdružování se v odborech či nevyplácet některé sociální benefity.

Podvýživa

Velká část zaměstnanců továren trpí celou řadou zdravotních problémů, které mohou být přímo spojovány s nevyhovující stravou. Nízké mzdy znamenají, že většina dělníků si nemůže dovolit stravu s adekvátním množstvím kalorií. Výzkum organizací Labour Behind Label a Cambodian Legal Education Centre poukázal na skutečnost, že strava zaměstnankyň obsahuje v průměru 1 598 kalorií, což je přibližně polovina doporučeného množství v případě žen v náročné průmyslové výrobě. Jedním z důsledků podvýživy je masové omdlévání, které nedávno vedlo v létě 2014 i k několika úmrtím zaměstnankyň továren.

HLAVNÍ ODBĚRATELE ODĚVŮ

Společnosti H&M, Inditex (Zara), Adidas, GAP, Levi Strauss & Co., C&A, Puma a Walmart

ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE

Počet obyvatel (2013)	15,2 miliónů
Počet registrovaných zaměstnanců oděvního průmyslu (2013)	500 000
Podíl oděvního průmyslu na HDP (2013)	13 %
Podíl oděvního průmyslu na exportu (2012)	95 %
Export oděvů z Kambodži (2012)	3,38 miliard EUR
Podíl importu oděvů na evropském trhu (2013)	2,4 %
Minimální mzda (2013)	336 000 rielů (cca 73 EUR, 100 USD)
Důstojná mzda podle Asia Floor Wage (2013)	1 582 668 rielů (cca 286 EUR, 396 USD)

SOUČASNÁ SITUACE

Na konci roku 2013 proběhly demonstrace za navýšení minimální mzdy pro zaměstnance v oděvním průmyslu. V lednu letošního roku problémy, které se týkají nízkých mezd v Kambodži, eskalovaly. Demonstrace byly násilně potlačeny armádou a policií, přičemž zemřeli čtyři protestující, řada lidí byla zraněna a 23 zaměstnanců, včetně odborových předáků, bylo zatčeno. Nevládní organizace, představitelé oděvních společností i veřejnost po celém světě vyzývali kambodžskou vládu k ukončení napětí a propuštění všech zadržených, kterým nelze upírat právo na demonstraci. Přestože odboráři byli po více než pěti měsících propuštěni, navýšení mezd zůstalo naléhavou otázkou.

Ve středu 17. září 2014 proběhly znovu masové demonstrace zaměstnanců oděvních továren v Kambodži za zvýšení minimální mzdy ze 100 na 177 USD. Požadavky dělnic, dělníků a odborů opět podpořily mezinárodní odbory IndustriAll, platforma Clean Clothes Campaign, včetně NaZemi, a řada dalších nevládních organizací v Evropě, Austrálii, USA i Kanadě. Jejich představitelé zároveň požadují, aby se oděvní společnosti přihlásily k odpovědnosti, podpořily v požadavcích zaměstnance svých dodavatelských továren a zavázaly se, že navýšení minimální mzdy budou reflektovat, zohlední je při zadávání dalších zakázek a stanou se tak lídrem na cestě k důstojné mzdě (living wage).

10. října 2014 se měl sejít kambodžský poradní výbor pro otázky zaměstnanosti. Jednání se bohužel přesunulo na listopad. Očekává se, že výbor oznámí zvýšení minimální mzdy. Odbory a zaměstnanci továren trvají na požadavku **177 USD**, zatímco Asociace kambodžských výrobců oděvů (GMAC) navrhuje jen nepatrné navýšení na **115 USD**. Odboráři tento návrh zamítli, protože taková mzda není dostačující k zajištění životních nákladů.

Odbory, včetně mezinárodních IndustriAll, jejichž členy jsou C.CAWDU a CLC, se po roce úsilí soustředěného na mzdy domnívají, že oděvní společnosti by v současnosti měly převzít iniciativu a učinit potřebné kroky, které by vedly k dostatečnému zvýšení mezd zaměstnanců továren, které pro ně šijí.

Ath Thorn, prezident odborů C.CAWDU k současné situaci sdělil: „*Oděvní značky tlačí už tak dost nízké marže stále dolů. Je nejvyšší čas, aby převzaly odpovědnost a postavily se k problematice důstojné mzdy, která je základem našich protestů, čelem. Zvýšení mezd na 177 USD je krokem tímto směrem.*“

Některé oděvní společnosti (například C&A, H&M, Inditex, Next a Tchibo) 18. září 2014 vyzvaly v [otevřeném dopise](#) kambodžskou vládu k navýšení minimální mzdy a podpořily požadavky zaměstnanců továren. Zároveň sdělily, že jsou připraveny tyto požadavky reflektovat a navýšit výkupní ceny oděvů.

Více informací: www.nazemi.cz/stitek/kambodza

Petr Mareš | +420 774 457 377 | petr.mares@nazemi.cz
NaZemi | Kounicova 42, Brno | www.nazemi.cz